

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

Л. Б. ПРОКОПОВИЧ, С. В. ШЕВЧУК

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання програми практики
з наукового стажування магістрантами
спеціальності 071 "Облік і оподаткування"

Рекомендовано Методичною радою НУК

Миколаїв • НУК • 2018

УДК 657(076)

П 80

Автори: Л. Б. Прокопович, канд. екон. наук, доцент;
С. В. Шевчук, канд. екон. наук, доцент

Рецензент В. В. Івата, канд. екон. наук, доцент

Шевчук С. В.

П 80   Методичні вказівки до виконання програми практики з наукового стажування магістрантами спеціальності 071 "Облік і оподаткування" / Л. Б. Прокопович, С. В. Шевчук. – Миколаїв : НУК, 2018. – 20 с.

Наведено рекомендації та регламенти щодо проходження практики з наукового стажування, оформлення рукопису звіту.

Призначено для студентів, які здобувають освітній ступінь "магістр" за спеціальністю "Облік і оподаткування".

УДК 657(076)

© Прокопович Л. Б., Шевчук С. В., 2018
© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2018

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма підготовки магістрів з обліку і оподаткування передбачає практику з наукового стажування.

Метою практики з наукового стажування є засвоєння магістрантом методики проведення науково-дослідних робіт. Практика відбувається згідно з робочою навчальною програмою напрямку підготовки 07 "Управління та адміністрування" спеціальності 071 "Облік і оподаткування".

Завдання практики:

- формування переліку джерел із теми дослідження;
- рецензування наукової статті;
- підготовка тез за темою магістерської роботи.

У результаті проходження практики студент повинен *знати:*

- методику проведення наукових досліджень;
- способи та методи досліджень;

вміти:

- виявляти актуальні наукові проблеми з питань обліку, аналізу, контролю;
- здійснювати збір та обробку інформації за темою дослідження;
- обирати способи та методи проведення дослідження;
- аналізувати результати дослідження;
- готувати наукові публікації.

Метою методичних вказівок є забезпечення магістрантів методичними рекомендаціями щодо проходження практики з наукового стажування.

2. КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Обов'язки кафедри, відповідальної за організацію практики

Відповідальною за організацію наукового стажування зі спеціальності 71 "Облік і оподаткування" є випускаюча кафедра – кафедра обліку і економічного аналізу факультету економіки моря НУК.

Обов'язками кафедри, відповідальної за організацію практики, є:

- методичне керівництво з організації і проведення практики;
- узгодження програми практики з організаціями, де відбувається практика;
- призначення керівників практики від університету з числа професорсько-викладацького складу кафедри;
- підготовка наказу про розподіл студентів на практику;
- забезпечення керівників практики від університету, приймаючої організації та магістрантів програмами практики;
- проведення організаційних зборів магістрантів-практикантів та керівників практики з роз'яснення цілей, змісту, порядку і контролю проходження практики.

Обов'язки керівника практики

Керівник практики, який призначається з числа професорсько-викладацького складу кафедри обліку і економічного аналізу, виконує наступне:

- погоджує індивідуальну програму наукового стажування магістранта та календарні терміни її проведення з керівником програми підготовки магістрів і представником місця проведення практики;

- проводить необхідні організаційні заходи щодо виконання програми практики;

- здійснює постановку завдань з самостійної роботи магістрантів у період практики, проводить індивідуальні консультації, рекомендує літературу з теми дослідження;

- здійснює систематичний контроль ходу практики і роботи магістрантів;

- розглядає звіти магістрантів про практику, дає відгук і висновок стосовно проходження практики;

- здійснює оцінку результатів проходження практики з наукового стажування.

Відгук керівника практики може відображати наступні моменти:

- характеристику магістра як фахівця, який опанував певний набір професійних компетенцій, що дозволяє йому здійснювати науково-дослідну діяльність, його здібність до творчого мислення, ініціативність та дисциплінованість;

- можливі напрямки подальшого вдосконалення, недоліки та пропуски у підготовці магістранта;

- диференційовану оцінку виконання магістрантом робіт, передбачених індивідуальною програмою практики.

Відгук керівника практики додається до звіту.

Функції організації – місця проходження практики

Для забезпечення ефективного проходження практики договір із приймаючою організацією повинен передбачати покладання функцій керівника практики від підприємства на висококваліфікованих фахівців певних структурних підрозділів.

Допускається проходження практики з наукового стажування у підрозділах НУК. За підсумками практики її керівник від місця проходження практики готує виробничу характеристику – відгук від підприємства (організації) про магістранта, що додається до звіту. Відгук керівника практики від приймаючої організації може відображати наступні моменти:

- характеристику магістра як фахівця, який опанував певний набір професійних компетенцій, що дозволяє йому здійснювати науково-дослідну діяльність, його здібність до творчого мислення, ініціативність та дисциплінованість;
- можливі напрями подальшого вдосконалення, недоліки та пропуски у підготовці магістранта;
- диференційовану оцінку виконання магістрантом робіт, передбачених індивідуальною програмою практики.

Відгук керівника від місця проходження практики додається до звіту.

За умови проходження магістрантом практики з наукового стажування на кафедрі обліку і економічного аналізу основними функціями кафедри є:

- створення необхідних умов для проходження практики;
- надання магістрантам можливості користування науковою літературою, що є на кафедрі, матеріалами наукових конференцій, мережевими ресурсами, до яких у кафедри є доступ, до наукових звітів та дисертацій, підготовлених викладачами, докторантами, аспірантами та здобувачами кафедри;
- надання магістрантам можливості участі в наукових конференціях, у тому числі в тих, що проводяться на базі НУК, публікацій у наукових виданнях, зокрема, що видаються в НУК;
- забезпечення дотримання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, встановленого в НУК.

Права і обов'язки магістрантів-практикантів

З метою формування необхідних компетенцій та успішного проходження практики магістрант має право:

- доступу до інформації, необхідної для виконання програми практики, у тому числі до фондів бібліотеки, мережевих ресурсів, доступ до яких відкритий для магістрантів НУК, до наукової літератури та журналів, що є на кафедрах, матеріалів наукових конференцій, наукових звітів та дисертацій, підготовлених викладачами, докторантами, аспірантами та здобувачами кафедри;

- звернення стосовно всіх проблем і питань, що виникають, у тому числі з метою отримання консультацій, до керівника практики, керівника магістерської роботи, завідувача кафедрою обліку і економічного аналізу.

Для виконання завдань з практики магістрантам доступні комп'ютерні класи з виходом в Internet. Магістрант зобов'язаний:

- не менше ніж за 12–14 днів до початку практики погоджувати з керівником практики від університету індивідуальну програму та завдання на практику, графік виконання завдань і форму звіту про результати проходження практики, а також місце проходження практики та укладення договору з приймаючою організацією;

- з'явитися у призначений час на загальні організаційні збори з практики;

- своєчасно, у встановлений термін з'явитися у призначену для проходження практики організацію;

- строго виконувати положення внутрішнього розпорядку, встановленого у приймаючій організації, а також дотримуватися трудової та службової дисципліни;

- ознайомитися і виконувати правила охорони праці та техніку безпеки, що діє у приймаючій організації;

- своєчасно виконувати конкретні завдання, доручення та вказівки керівника практики від університету і керівника практики від організації;
- дотримуватися графіка виконання завдань практики;
- підтримувати у встановлені дні контакти з науковим керівником практики, а у разі виникнення непередбачених обставин повідомляти про них негайно;
- зібрати необхідний матеріал для підготовки звіту відповідно до отриманого індивідуального завдання;
- після закінчення практики магістр зобов'язаний протягом тижня представити звітну документацію, на підставі якої керівник практики оцінює загальний об'єм виконаної роботи, її ефективність і значущість: звіт про результати проходження практики згідно з погодженою формою;
- у встановлені наказом строки отримати залік з практики.

За час проходження практики з наукового стажування магістр повинен сформулювати в остаточному вигляді тему магістерської дисертації за профілем свого напрямку підготовки з числа актуальних наукових проблем, що розробляються у підрозділі, обґрунтувати доцільність її розробки та погодити її з науковим керівником магістерської роботи.

Порядок контролю проходження практики

Поточний контроль проходження практики здійснюють керівник практики від кафедри обліку і економічного аналізу, керівники практики від приймаючої організації. Об'єктом контролю є своєчасне виконання магістрантами графіка виконання завдань, а також забезпечення прав магістрантів у рамках проходження практики.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ І МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ЇЇ ПРОХОДЖЕННЯ

Індивідуальне завдання з практики

Програма та індивідуальне завдання з практики з наукового стажування тісно пов'язані з можливістю подальшої наукової діяльності осіб, які закінчують магістратуру, у тому числі в науково-дослідних організаціях, пов'язаних із вирішенням управлінських проблем, і в установах системи вищої професійної освіти. При формулюванні індивідуального завдання необхідно брати до уваги:

- рівень теоретичної підготовки магістранта, а також об'єм компетенцій, сформований до моменту проведення практики;
- потреби організації, яка виступає як місце практики магістра;
- потреби кафедри, що виступає як місце практики магістра, у тому числі в частині держбюджетних та господарчо-договірних науково-дослідних тем дослідницьких грантів кафедри;
- наукові інтереси керівників магістрантів, що виявляються в тематиці досліджень, у тому числі що проводяться ними з докторантами, аспірантами, здобувачами;
- наукові інтереси магістрантів;
- доступність та практичну можливість збору вихідної інформації з проблеми дослідження.

Практика з наукового стажування здійснюється у формі проведення реального дослідження, що виконується студентом

у межах затвердженої теми наукового дослідження за напрямом навчання і теми магістерської роботи з урахуванням інтересів та можливостей підрозділів, в яких вона проводиться.

Пріоритетними тематичними напрямами індивідуальних завдань на практику є наукові проблеми, що розробляються кафедрою обліку і економічного аналізу, а також науковими керівниками магістрантів. Тематика досліджень повинна відповідати завданням, що мають теоретичне, практичне, прикладне значення для різних галузей народного господарства. Тему дослідження магістр може вибрати самостійно. Завдання на практику з наукового стажування визначається науковим керівником відповідно до теми магістерської дисертації. У кожному конкретному випадку програма практики змінюється та доповнюється для кожного магістра залежно від характеру виконаного дослідження.

Однією з найважливіших відмінностей освітньо-кваліфікаційного ступеня "магістр" є підвищений науковий рівень кваліфікаційної роботи, яку виконують магістранти: за науковим рівнем атестаційна робота магістранта має наближатися до кандидатської дисертації. Виходячи з цього, магістерська робота повинна містити поглиблений та всебічний аналіз досліджуваної проблеми; елементи самостійного дослідження; елементи наукової новизни. Дані вимоги мають бути враховані при визначенні індивідуального завдання на практику з наукового стажування.

Етапи проходження практики з наукового стажування

Проходження практики з наукового стажування здійснюється відповідно до календарного графіка, який відображає основні роботи магістранта і має бути погоджений з науковим керівником. Можливий графік виконання завдань представлений у табл. 1.

Таблиця 1. Зразок графіка виконання завдання з практики наукового стажування

№ з/п	Зміст роботи	Строк виконання	Примітки
1	Узгодження з керівником практики завдання з наукового стажування		
2	Дослідження спеціальної літератури згідно з отриманим завданням		
3	Формування переліку джерел згідно з отриманим завданням		
4	Написання рецензії на наукову статтю за темою магістерської роботи		
5	Підготовка тез за темою магістерської роботи		
6	Написання звіту з практики		
7	Надання звіту з практики керівнику наукового стажування		

Графік подання проміжних та кінцевого результатів практики узгоджується з науковим керівником зі стажування від університету.

Зміст та структура звіту про проходження практики

Результати практики з наукового стажування надаються магістрантом керівнику практики у вигляді звіту, який включає в себе наступні складові:

- титульний аркуш встановленої форми;
- завдання та графік виконання завдання з практики наукового стажування, які у встановлені терміни були обговорені та затверджені керівником практики;
- характеристику керівника з місця проходження практики;
- перелік умовних скорочень, у разі необхідності;
- вступ (у вступі магістрант зазначає: актуальність теми наукового стажування, структуру звіту за розділами та їх коротку характеристику);

- рецензію на наукову статтю (магістрант повинен перевірити статтю на відповідність встановленим вимогам, надати критичну оцінку);

- частину магістерської роботи;
- тезу за темою магістерської роботи;
- перелік джерел згідно з отриманим завданням.

Результати, отримані в ході науково-дослідної роботи, узагальнюються при підготовці магістерської дисертації. Найбільш значимі звіти за результатами практики кафедра обліку і економічного аналізу, факультет економіки моря НУК можуть рекомендувати для представлення на конкурсах, наукових конференціях тощо.

За результатами перевірки представленого магістрантом звіту керівник практики приймає рішення про допуск його до захисту або повертає звіт магістрантові на доопрацювання відповідно до відмічених зауважень.

Завершальний контроль підсумків практики з наукового стажування здійснюється у формі заліку, що приймається керівником практики. Мета завершального контролю оцінити міру (рівень) компетенцій магістра, сформованих у ході практики з наукового стажування.

У результаті публічного захисту звіту про проходження науково-дослідної практики (коротка (3–5 хвилин) доповідь та відповіді на питання по суті звіту) магістрант отримує залік з диференційованою оцінкою по національній шкалі та шкалі ECTS.

Оцінка з практики прирівнюється до оцінок з дисциплін теоретичного вивчення та враховується при підведенні підсумків проміжної (сесійної) атестації студентів-магістрантів. Результати захисту звітів заносяться в екзаменаційну відомість. Оцінки за практику разом з іншими оцінками магістранта враховуються для визначення рівня академічної успішності.

Магістрантові, що не виконав програму практики, отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку за звіт, практика не зараховується.

4. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Кожен вид роботи оцінюється виходячи з визначених діапазонів балів. За правильне оформлення і подання в установленій термін кожного передбаченого виду роботи нараховується максимальна сума балів, за несумлінне і несвоєчасне виконання роботи бали знімаються. Сума балів, набраних магістрантом при виконанні всіх видів робіт протягом наукового стажування підсумовується.

Мінімальна сума, яку магістрант повинен набрати у разі виконання завдань з практики та написання звіту з практики, є умовою допуску магістранта до передбаченого програмою модульного контрольного заходу.

Якщо магістрант не набрав мінімальну суму балів, то він не допускається до модульного контролю та йому рекомендується набрати цю кількість балів за рахунок допрацювання звіту з практики.

Модульний контроль передбачає перевірку звіту з проходження практики.

Протягом проходження практики за виконання завдання практики та оформлений звіт магістрант може отримати від 60 до 70 балів. Студент, який отримав не менше 60 балів, за його бажанням може бути звільнений від захисту звіту.

Підсумковий контроль передбачає проведення захисту звіту з проходження практики. Підсумкове оцінювання проходження практики може визначатись і без проведення заліку як інтегрована оцінка засвоєння всіх змістових модулів.

Під час захисту звіту з практики магістрант може отримати 30 балів. Захист звіту передбачає усне опитування та оцінювання якості виконання магістрантом завдання практики з наукового стажування. Якісно оформлений звіт та правильні відповіді на усні питання дають максимум балів згідно з даним модулем.

Магістрант, який не набрав за виконання всіх робіт, згідно з індивідуальним завданням з практики наукового стажування, мінімальної суми 60 балів, до захисту звіту з практики не допускається. Йому рекомендується набрати необхідну кількість балів, виконавши індивідуальні завдання або пройшовши співбесіду.

Розподіл балів, які отримують магістранти

	Змістовий модуль 1				Всього балів
	T1	T2	T3	T4	
Кількість балів за самостійну роботу	10	10	10	10	40
Модульний контроль	–	–	–	–	30
Підсумковий контроль					30
Всього балів					100

Примітки: T1 – рецензія на наукову статтю; T2 – частина магістерської роботи; T3 – теза за темою магістерської роботи; T4 – перелік джерел згідно з отриманим завданням.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань

90–100 балів заслуговує магістрант, який під час проходження практики наукового стажування показав навиків і вміння аналізувати дані, послідовно і логічно їх викладати, проявив творчі здібності під час виконання завдань практики та написання звіту з практики.

74–89 балів заслуговує магістрант, який успішно впорався із завданнями практики, опрацював основну літературу. При цьому студент допустив окремі неточності у написанні та захисті звіту з практики, але продемонстрував систематичні знання, уміння аналізувати самостійно, робити висновки.

60–73 бали отримує магістрант, який показав знання в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої професійної діяльності. Як правило, дані бали виставляються

студентам, які допустили помилки при захисті та написанні звіту з практики, пов'язані з недостатнім умінням аналізувати зміст завдання, застосовувати знання теоретичного матеріалу для вирішення практичних проблем.

35–59 балів виставляється студентам, які мають серйозні прогалини у знаннях, не вміють аналізувати зміст та виконувати завдання з наукового стажування, послідовно викладати матеріал та робити необхідні висновки.

< **35 балів** вказує на те, що студент не володіє знаннями навчального матеріалу, не має достатньої підготовки для вирішення теоретичних та практичних завдань. Тому йому необхідне повторне проходження практики з наукового стажування.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. **Парсяк, В. Н.** Наукове дослідження магістранта [Текст] : у 6 ч. Ч. 1 Методика проведення, формалізації і публічного захисту результатів : навч. посіб. / В. Н. Парсяк, Н. Є. Терьошкіна, І. А. Воробйова ; за ред. проф. В. Н. Парсяка. – Миколаїв : НУК, 2013. – 202 с.

2. **Пілюшенко, В. Л.** Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення [Текст] : навч. посіб. / В. Л. Пілюшенко, І. В. Шкрабак, Е. І. Словенко. – К. : Лібра, 2004. – 344 с.

3. **Тормоса, Ю. Г.** Основи наукових досліджень [Текст] : навч.-метод. посіб. для самостійного вивчення дисципліни / Ю. Г. Тормоса. – К. : КНЕУ, 2003. – 76 с.

4. **Цехмістрова, Г. С.** Основи наукових досліджень [Текст] : навч. посіб. / Г. С. Цехмістрова. – К. : Видавничий дім "Слово", 2004. – 240 с.

5. **Чмиленко, Ф. О.** Посібник до вивчення дисципліни "Методологія та організація наукових досліджень" [Текст] / Ф. О. Чмиленко, Л. П. Жук. – Д. : РВВ ДНУ, 2014. – 48 с.

ЗМІСТ

1. Загальні положення	3
2. Керівництво практикою	4
Обов'язки керівника практики	4
Функції організації – місця проходження практики	5
Права і обов'язки магістрантів-практикантів	7
Порядок контролю проходження практики	8
3. Зміст практики і методичні рекомендації щодо її проходження ...	9
Індивідуальне завдання з практики	9
Етапи проходження практики з наукового стажування	10
Зміст та структура звіту про проходження практики	11
4. Методи контролю	13
Розподіл балів, які отримують магістранти	14
Шкала оцінювання: національна та ECTS	15
Критерії оцінки знань	15
Рекомендована література	17

Навчальне видання

ПРОКОПОВИЧ Леонід Борисович
ШЕВЧУК Сергій Валентинович

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання програми практики
з наукового стажування магістрантами
спеціальності 071 "Облік і оподаткування"

Редактор *М. П. Фоміна*
Комп'ютерне складання та верстання *В. В. Москаленко*
Коректор *М. О. Паненко*

Формат 60×84/16. Ум. друк. арк. 1,1. Тираж 100 прим. Вид № 12. Зам. № 57.

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

просп. Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54025

E-mail : publishing@nuos.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2506 від 25.05.2006 р.